

ÆLDRE I TAL

Folkepension - 2014

Ældre Sagen
November 2014

Ældre Sagen udarbejder en række analyser om ældre med hovedvægt på en talmæssig dokumentation. Hovedkilden er Danmarks Statistik, enten Statistikbanken eller udtræk fra et indkomstregister, der bygger på en 30% stikprøve af befolkningen, som Ældre Sagen har adgang til under forskerordningen. Det tilstræbes, at hvert års Ældre i Tal indeholder de nyeste tal om et emne. Der anvendes oplysninger for forskellige år, afhængig af hvornår statistiker om de enkelte emner offentliggøres. Det tilstræbes, at figurer og tabeller med samme indhold har samme nummer fra år til år. Figurer og tabeller står derfor ikke nødvendigvis i den rækkefølge, de refereres i teksten.

Folkepension – 2014

Antallet af folkepensionister i Danmark er steget med godt 25.000 siden sidste år, så der nu er over 1 mill. folkepensionister i Danmark, men stigningen er mindre end sidste år, og antallet af nye folkepensionister begynder at falde.

Antallet af folkepensionister steg

I januar 2014 boede der 1.005.543 folkepensionister i Danmark¹. 55% af folkepensionisterne er kvinder. Antallet af folkepensionister steg med godt 25.000 i forhold til 2013. Det er lidt mindre end antallet steg fra 2012 til 2013, og antallet af nye folkepensionister har været faldende i et par år, fordi antallet af nye 65 årige falder.²

Fra 2004 til 2014 er antallet af folkepensionister i Danmark steget med godt 300.000 svarende til en stigning på 44% på 10 år. Antallet af mandlige folkepensionister er steget lidt mere end antallet af kvindelige folkepensionister. En stor del af stigning skyldes, at folkepensionsalderen var 67 år i 2004³, mens den er 65 i 2014. Hvis man kun ser på antallet af pensionister over 67 år, er stigningen kun på 170.000 personer fra 2004 til 2014, jf. tabel 1.

Målt i forhold til hele befolkningen er andelen af folkepensionister steget fra 12,9% i 2004 til 17,9% i 2014. Ud over nedsættelsen af pensionsalderen, der var et led i den efterlønsreform, der blev vedtaget i 1998, skyldes stigningen i antallet af folkepensionister, at de store årgange fra 40'ere er nået til pensionsalderen, og at vi lever længere og længere.

Stigningen i antallet af folkepensionister fortsætter ikke i samme takt. Fra 2019 hæves folkepensionsalderen gradvist til 67 år, og herefter bliver folkepensionsalderen reguleret i takt med udviklingen i den forventede levetid. Folketinget skal i 2015 tage stilling til, om folkepensionsalderen skal stige til 68 år fra 2030.

Forudsat Folketinget beslutter at hæve pensionsalderen efter de regler, der blev indført med velfærdsreformen i 2006, vil andelen af folkepensionister ikke stige væsentligt i forhold til det nuværende niveau, fordi folkepensionsalderen stiger, og fordi den samlede befolkning også vokser, jf. figur 1.

Andel af folkepensionister kommer ikke over 20%, og i 2050 forventes andelen af folkepensionister at være den samme som i 2014.

På kort sigt sker der en stigning i antallet af folkepensionister, dels fordi "de store årgange" giver en midlertidig stigning, dels fordi der er et "efterslæb" i tilpasningen af pensionsalderen til stigningen i levetiden.

¹ Udover de folkepensionister, der bor i Danmark, var der i januar 2014 43.596 personer, der modtog dansk folkepension i udlandet. Disse pensionister indgår ikke i analysen.

² Jf. Antal ældre 2014. <http://www.aeldresagen.dk/aeldresagen-mener/dokumentation/arbejdsliv-og-oekonomi/Documents/2014%20-%20Antal%20ældre.pdf>

³ Folkepensionsalderen blev nedsat til 65 år for personer, der fyldte 65 efter 30. juni 2004.

Folkepensionens sammensætning

Langt de fleste folkepensionister får det fulde grundbeløb, mens det kun er lidt over halvdelen, der får fuldt pensionstillæg, og kun 19% får den fulde ældrecheck, jf. figur 2.

Da pensionstillægget afhænger af indkomsten, giver andelen af folkepensionister, der modtager fuldt pensionstillæg et billede af indkomstforholdene for pensionisterne.⁴ Andelen, der får fuldt pensionstillæg, har været faldende siden 2007. Dog er andelen med fuldt pensionstillæg ikke faldet fra 2013 til 2014, jf. figur 3. Faldet i andelen af folkepensionister, der får fuldt pensionstillæg, afspejler i høj grad en ændret sammensætning af pensionistgruppen. Folkepensionisterne er i gennemsnit blevet yngre, og andelen af par er steget, mens andelen af enlige folkepensionister er faldet, jf. tabel 2.

Der er betydeligt flere enlige end ikke-enlige, der modtager fuldt pensionstillæg, og andelen af kvinder, der får fuldt pensionstillæg er højere end for mænd, jf. figur 4.

Andelen med fuldt pensionstillæg stiger med alderen – fra 45% af de 65-69-årige til 66% af de 80+årige – mens andelen, der ikke får pensionstillæg, tilsvarende falder fra over 20% til 6%. Der er flere kvinder end mænd, der får fuldt pensionstillæg, men når man ser på samme aldersgruppe, køn og civilstand er forskellene i andelen, der får fuldt pensionstillæg hhv. ikke får pensionstillæg noget mindre, jf. tabel 3.

Regler og satser - 2014

Folkepensionen består af et grundbeløb og et pensionstillæg samt en ældrecheck (supplerende pensionsydelse). Betingelsen for at få folkepension er, at man har opholdt sig 40 år i Danmark mellem 15 og 65 år. Hvis man har opholdt sig kortere tid i Danmark, nedsættes folkepensionen forholdsmæssigt (brøkpension).

Grundbeløbet er på 70.896 kr. årligt i 2014. Det nedsættes kun, hvis man har indkomst ved personligt arbejde.

Pensionstillægget er på 73.644 kr. årligt for enlige og 35.592 kr. til hver for par. Pensionstillægget nedsættes, hvis den personlige indkomst (bortset fra folkepension) tillagt positiv nettokapitalindkomst og aktieindkomst (med et bundfradrag for udbytte, hvori der er indeholdt udbytteskat) overstiger 66.500 kr. for enlige og 133.400 kr. tilsammen for par. Pensionstillægget nedsættes med 30,9% af den overskydende indkomst for enlige og 32% af den overskydende indkomst for par.

Ældrechecken er på 16.200 kr. Ældrechecken bortfalder, hvis den likvide formue er over 80.300 kr., og den nedsættes, hvis den personlige tillægsprocent er under 100%. Den personlige tillægsprocent aftrappes, når indkomsten er over 19.100 kr. for enlige og 37.900 kr. for par.

Ældrecheck

Ældrecheckene udbetales til folkepensionister med lav indkomst, som samtidig har lav likvid formue. Ca. 276.000, svarende til knap 28% af folkepensionisterne i Danmark var berettiget til at modtage ældrecheck i januar 2014, men antallet ville have været betydeligt højere, hvis ældrechecken alene afhang af

⁴ En enlig folkepensionist med fuldt pensionstillæg har i 2014 en skattepligtig indkomst inklusiv folkepension på mellem 160.740 kr. (144.540 kr. hvis den likvide formue er over 80.300 kr.) og 211.040 kr., svarende til mellem 118.155 kr. og 149.619 kr. efter skat. (Med en gennemsnitlig kommune- og kirkeskat på 25,62% og forudsat at den supplerende indkomst består af ATP, privat pension og renteindtægter).

indkomsten. Næsten 55% af alle folkepensionister ville kunne få fuld eller reduceret ældrecheck, hvis ældrechecken alene afhang af indkomsten. Den likvide formue begrænser antallet af ældrecheckmodtagere langt mere end indkomstgrænsen - 27% af folkepensionisterne får ikke ældrecheck, fordi de har for stor likvid formue, mens det kun er 10%, der mister ældrechecken, fordi de har for høj indkomst. De resterende 35% har både for høj indkomst og for høj formue til at kunne få ældrecheck.

Andelen af pensionister, der får ældrecheck, stiger med alderen, jf. figur 5. Den stigende andel af ældrecheckmodtagere skyldes, at andelen af enlige stiger med alderen, og andelen af enlige, der får ældrecheck, er ca. dobbelt så høj som for par⁵.

Ser man isoleret på andelen af enlige pensionister, der får ældrecheck, falder den dog lidt med alderen, fordi andelen af enlige, der har for høj likvid formue til at få ældrecheck, stiger med alderen. For pensionistpar stiger andelen, der får ældrecheck derimod lidt med alderen, fordi andelen, der ligger over indkomstgrænsen for ældrecheck, falder med alderen, jf. tabel 4.

Fordeling på kommuner

Folkepensionisterne er ikke jævnt fordelt på kommuner, men da langt den største del af de 65-årige er gået på folkepension (i gennemsnit 98%), skyldes forskellen i pensionistandelen i forhold til det samlede indbyggertal hovedsagelig alderssammensætningen i de enkelte kommuner. Kun i Gentofte, Rudersdal og Hørsholm ligger andelen af 65-årige, der er gået på folkepension, under 95%.

Hvis man kun ser på den yngste del af folkepensionisterne, dvs. de 65-69-årige, er forskellen i andelen af folkepensionister noget større, jf. kort 2. Det er kun i Gentofte, Rudersdal, Hørsholm, Lyngby-Taarbæk, Furesø, Frederiksberg og Fredensborg, at det er mere end 10% af indbyggerne i alderen 65-69 år, der *ikke* er folkepensionister. I Ikast-Brande er andelen af 65-69-årige, der *ikke* er folkepensionister, lidt under 2%.

Udover forskel i andelen af folkepensionister, er der betydelig forskel i pensionisternes indkomstforhold fra kommune til kommune. Det afspejler sig fx i andelen af 65+årige, der modtager fuldt pensionstillæg, hvor Ikast-Brande med næsten 67% er den kommune, hvor der er den højeste andel af 65+årige, der modtager fuldt pensionstillæg, mens Rudersdal med knap 25% har den laveste andel med fuldt pensionstillæg, jf. kort 1.

⁵ Når man både ser på par, der består af to folkepensionister, og par, hvor kun den ene er folkepensionist, får 19% ældrecheck, mens 39% af de enlige folkepensionister får ældrecheck. Beregningen af ældrecheck bygger på oplysninger i pensionsregistret om pension for januar 2014. Ved beregningen af ældrechecken til folkepensionister, der er gift med ikke-folkepensionister, er parrets samlede likvide formue muligvis ikke opgjort korrekt, således at det beregnede antal ældrecheckmodtagere bliver for højt. Da andelen af denne gruppe, der får ældrecheck, er lille (under 10%), og da andelen af folkepensionister, der er gift med ikke-folkepensionister er relativt lille (under 10% af alle folkepensionister), har en evt. fejl begrænset betydning for beregningen af andelen af alle pensionister, der får ældrecheck.

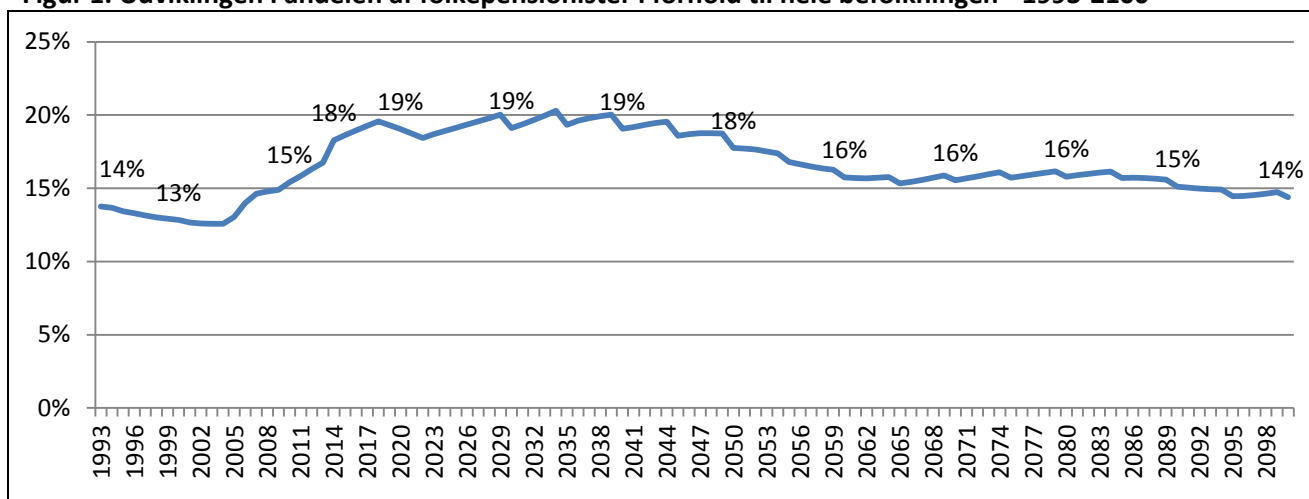
Tabeller og figurer

Tablet 1. Antal folkepensionister

	Antal folkepensionister i Danmark				Procentandel i forhold til befolkningen				Stigning fra 2004 - 2014
	1994	2004	2013	2014	1994	2004	2013	2014	
I alt	710.490	698.256	979.861	1.005.543	13,7%	12,9%	17,5%	17,9%	44,0%
Mænd	287.920	290.716	438.465	451.053	11,2%	10,9%	15,8%	16,2%	55,2%
Kvinder	422.570	407.540	541.396	554.490	16,0%	14,9%	19,2%	19,6%	36,1%
	Antal folkepensionister 67 år og over				Procentandel i forhold til befolkningen				
I alt	710.490	698.256	834.315	867.763	13,7%	12,9%	14,9%	15,4%	24,3%

Kilde: Statistikbanken.dk PEN33, PEN3

Figur 1. Udviklingen i andelen af folkepensionister i forhold til hele befolkningen - 1993-2100



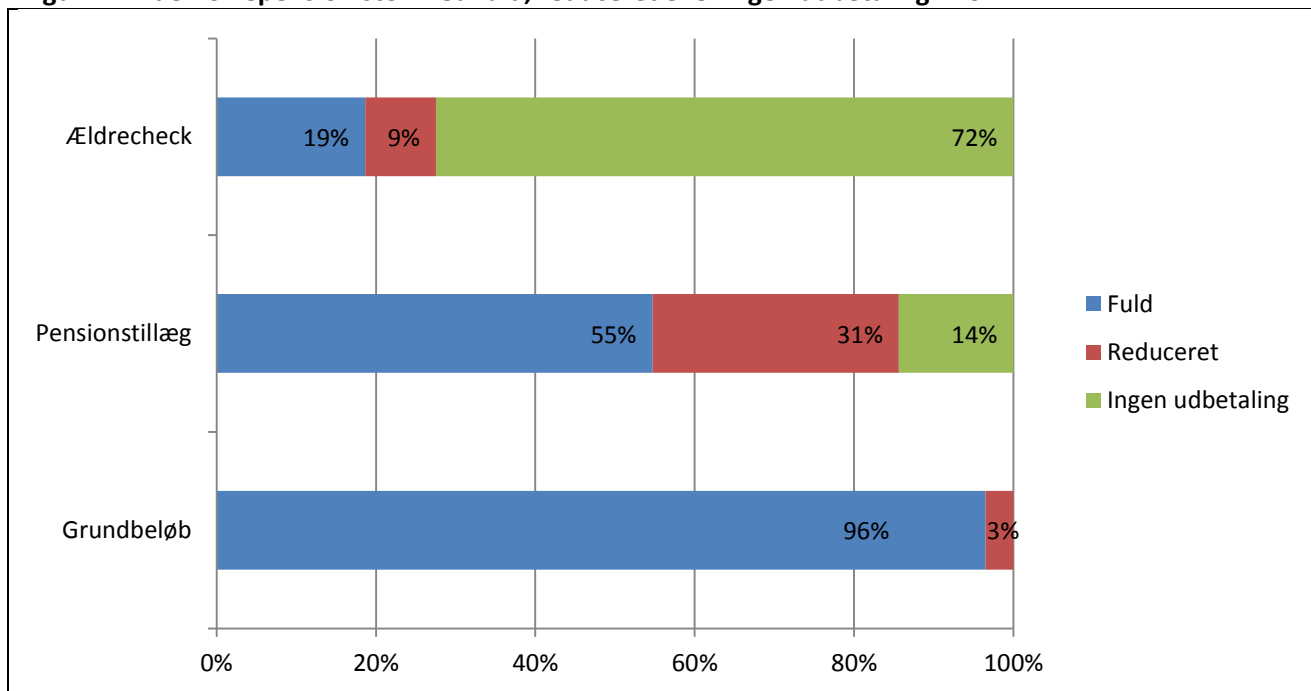
Kilde: www.statistikbanken.dk; PEN33, PEN3, FOLK2 og DREAM; Befolkningsfremskrivningen 2014

Tablet 2. Folkepensionister i januar måned fordelt efter alder

	Aldersfordeling for folkepensionisterne				
	1994	2004	2008	2013	2014
I alt	100%	100%	100%	100%	100%
65-66 år	0%	0%	13%	14%	13%
67-69 år	19%	19%	17%	20%	20%
70-74 år	30%	27%	24%	24%	25%
75-79 år	23%	23%	19%	18%	18%
80-84 år	17%	17%	14%	12%	12%
85-89 år	9%	9%	9%	8%	7%
90+år	4%	5%	4%	4%	4%
Andel under 75	49%	46%	54%	59%	59%
Andel enlige	53%	50%	46%	42%	44%

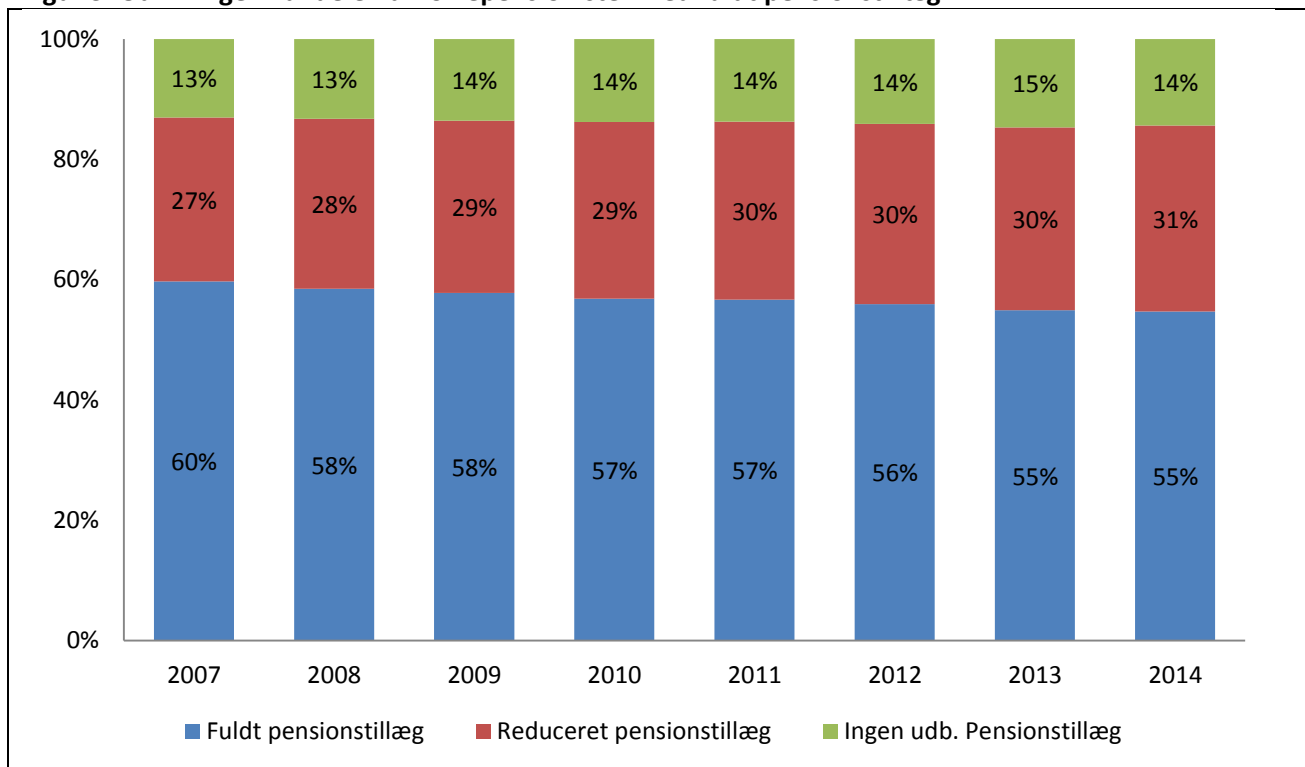
Kilde: www.statistikbanken.dk; PEN11, PEN1, PEN33, PEN3.

Figur 2. Andel folkepensionister med fuld, reduceret eller ingen udbetaling - 2014



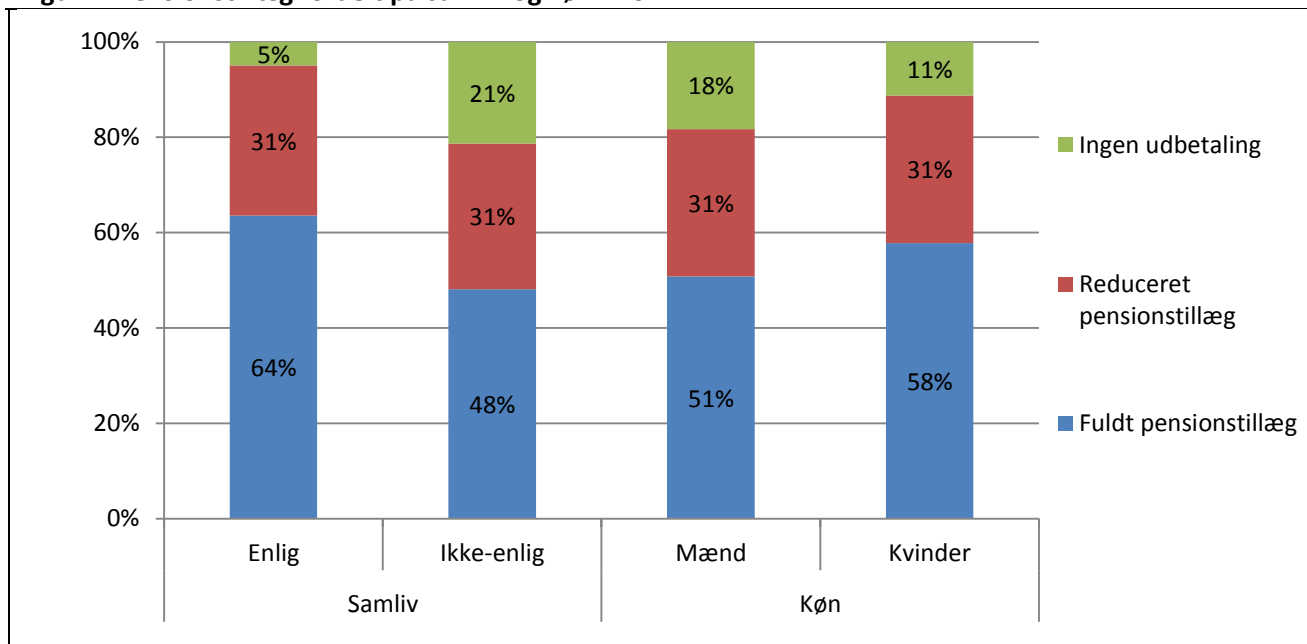
Kilde: www.statistikbanken.dk; PEN33 og egne beregninger på 30% stikprøve fra Danmarks Statistiks pensionsregister (SOCP)

Figur 3. Udviklingen i andelen af folkepensionister med fuldt pensionstillæg



Kilde: www.statistikbanken.dk; PEN33.

Figur 4. Pensionstillæg fordelt på samliv og køn - 2014



Kilde: www.statistikbanken.dk; PEN33.

Tabel 3. Folkepensionister i Danmark i januar 2014 fordelt efter størrelsen af pensionstillæg

Mænd	Enlig			Samlevende begge folkepensionister			Samlevende med ikke-folkepensionist		
	Fuld	Reduceret	Intet	Fuld	Reduceret	Intet	Fuld	Reduceret	Intet
65-69	62%	30%	8%	45%	35%	20%	25%	30%	45%
70-74	62%	31%	7%	51%	33%	17%	25%	29%	46%
75-79	64%	29%	7%	57%	29%	14%	29%	28%	43%
80+	64%	29%	7%	62%	27%	10%	27%	26%	47%
Mænd i gennemsnit	63%	30%	7%	53%	31%	16%	25%	30%	45%
Kvinder	Enlig			Samlevende begge folkepensionister			Samlevende med ikke-folkepensionist		
	Fuld	Reduceret	Intet	Fuld	Reduceret	Intet	Fuld	Reduceret	Intet
65-69	57%	36%	6%	48%	34%	19%	18%	22%	60%
70-74	62%	33%	5%	53%	31%	16%	23%	22%	55%
75-79	66%	30%	4%	59%	28%	12%	31%	22%	46%
80+	69%	28%	3%	62%	29%	10%	26%	26%	48%
Kvinder i gennemsnit	64%	31%	4%	53%	31%	16%	19%	22%	59%

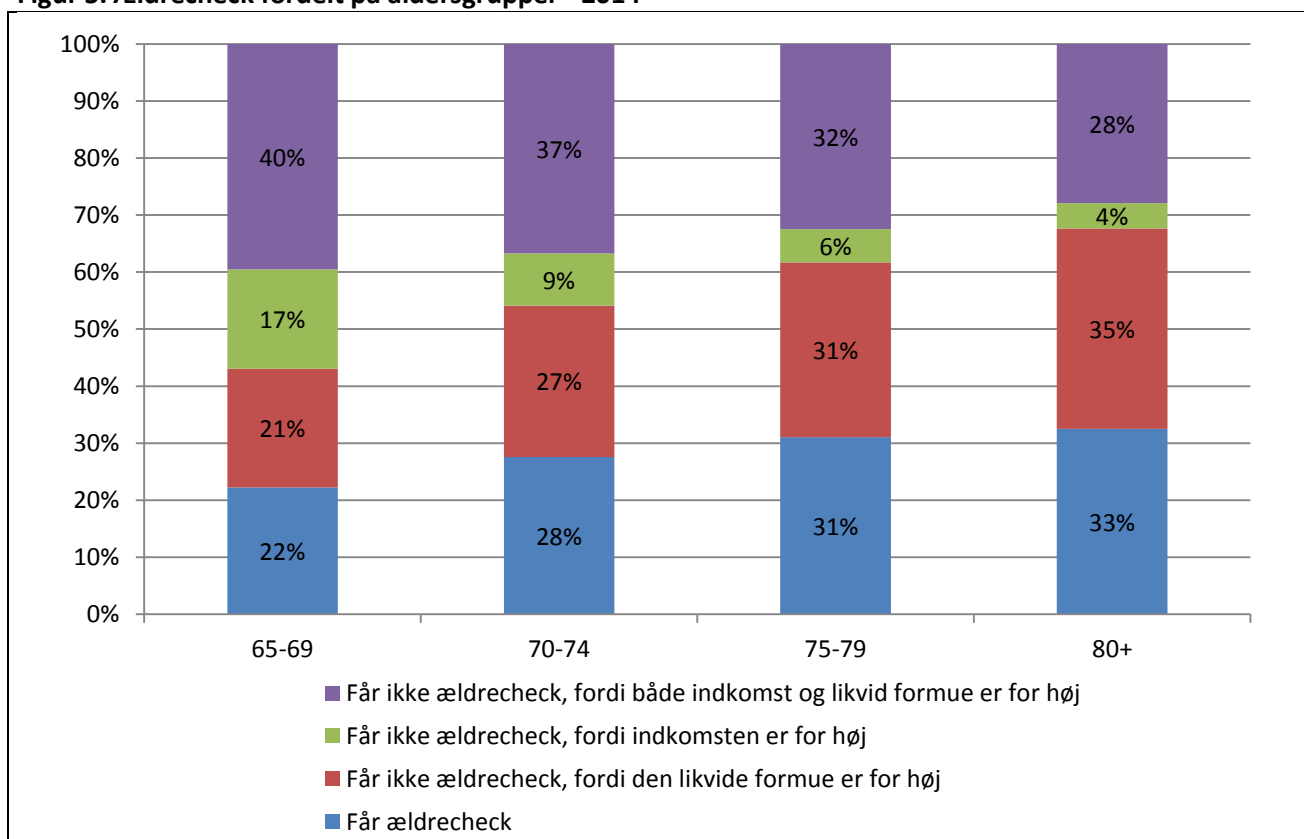
Kilde: Egne beregninger på 30% stikprøve fra Danmarks Statistiks pensionsregister (SOCP).

Tabel 4. Ældrecheck opdelt på samliv og alder.

Enlige					
	65-69	70-74	75-79	80+	I alt
Får ældrecheck	41%	42%	41%	37%	39%
Får ikke ældrecheck, fordi den likvide formue er for høj	21%	23%	27%	33%	27%
Får ikke ældrecheck, fordi indkomsten er for høj	14%	9%	7%	5%	8%
Får ikke ældrecheck, fordi både indkomst og likvid formue er for høj	25%	26%	26%	25%	25%
Par med 2 folkepensionister					
	65-69	70-74	75-79	80+	I alt
Får ældrecheck	18%	21%	24%	24%	21%
Får ikke ældrecheck, fordi den likvide formue er for høj	28%	31%	35%	40%	32%
Får ikke ældrecheck, fordi indkomsten er for høj	8%	6%	4%	3%	6%
Får ikke ældrecheck, fordi både indkomst og likvid formue er for høj	45%	42%	38%	33%	41%

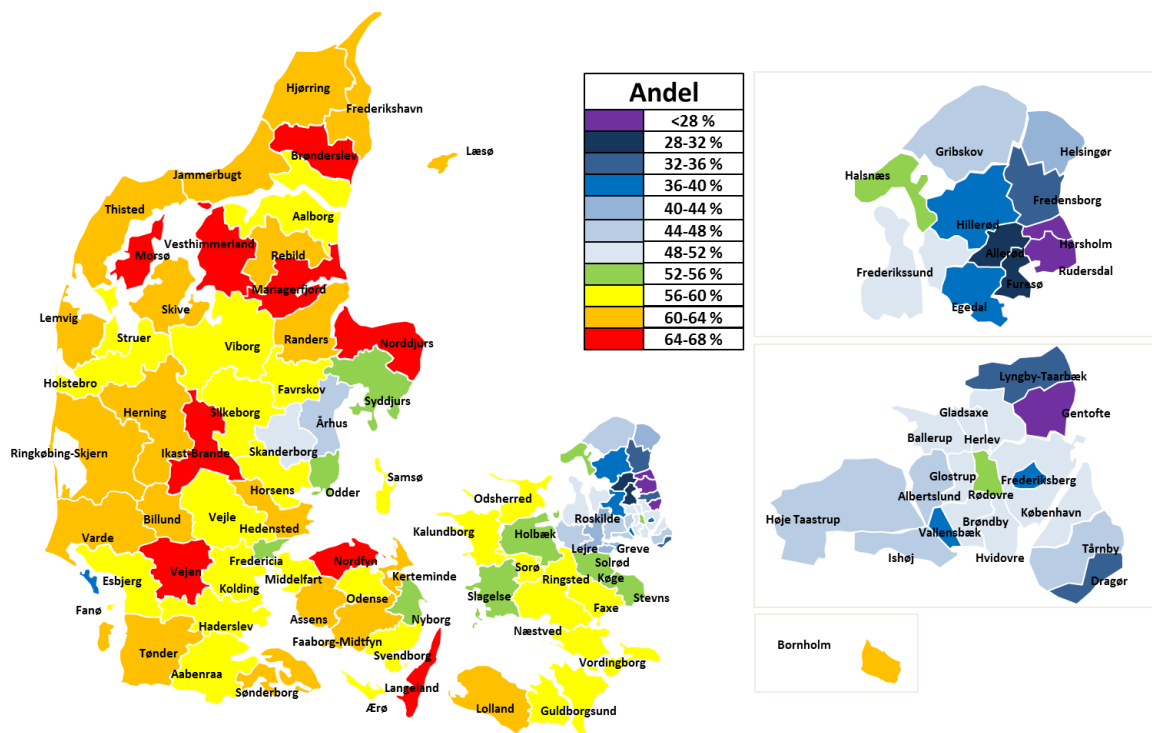
Kilde: Egne beregninger på 30% stikprøve fra Danmarks Statistiks pensionsregister (SOCP).

Figur 5. Ældrecheck fordelt på aldersgrupper - 2014



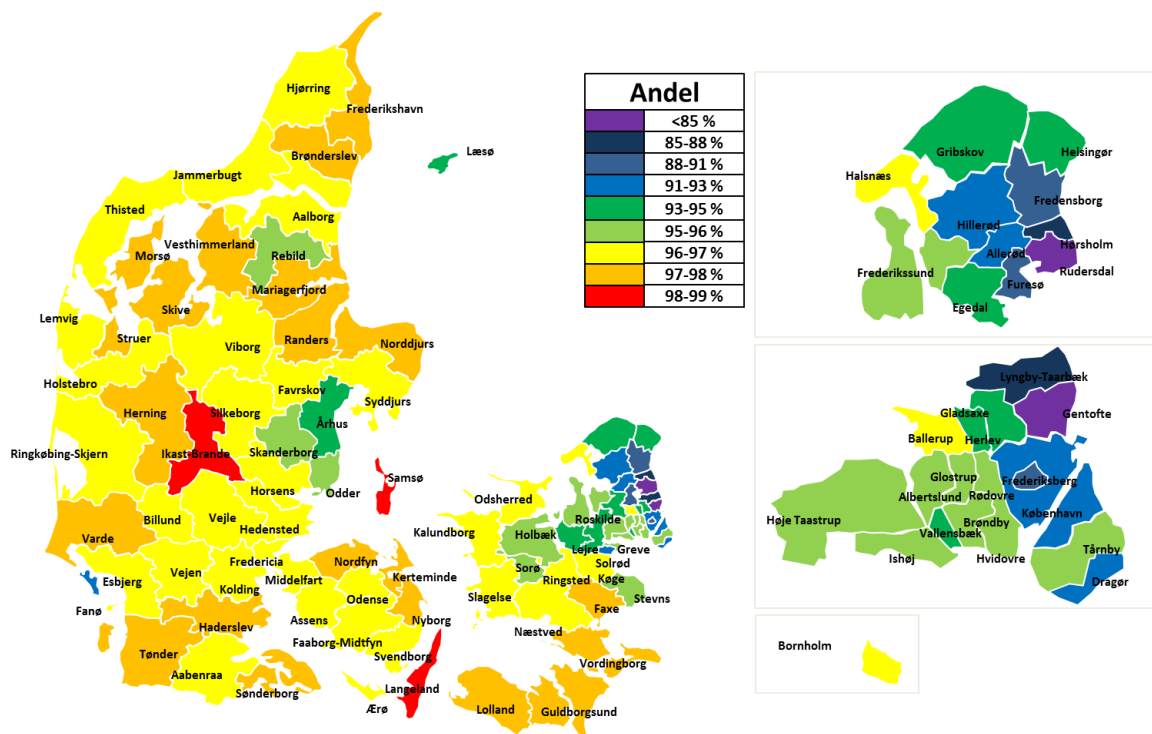
Kilde: Egne beregninger på 30% stikprøve fra Danmarks Statistiks pensionsregister (SOCP).

Kort 1. Andel over folkepensionsalderen med fuldt pensionstillæg - 2014



Kilde: www.statistikbanken.dk; Folk1, Pen33. Kommuner markeret med grøn er kommuner, hvor andelen med fuldt pensionstillæg ligger omkring gennemsnittet på 54%.

Kort 2 - Andel af personer mellem 65 og 69 år, der er folkepensionister - 2014



Kilde: www.statistikbanken.dk; FOLK1, PEN11
 Kommuner markeret med grøn er kommuner, hvor andelen af folkepensionister blandt de 65-69-årige er omkring gennemsnittet på 95%.

